

Tomasz Małkowski, *Historia 8. Zeszyt ćwiczeń dla klasy ósmej szkoły podstawowej*. Gdańskie wydawnictwo Oświatowe 2018. Zeszyt ćwiczeń są zgodne z programem „Podróże w czasie” dla etapu edukacyjnego.

Recenzija

Šis pratybų sąsiuvinis – priedas prie vadovėlio Tomasz Małkowski, *Historia 8. Podręcznik dla klasy ósmej szkoły podstawowej*. Gdańskie wydawnictwo Oświatowe 2018. (Podręcznik dostosowany do nowej podstawy programowej z 14.02.2017 i zgodny z programem „Podróże w czasie”). Iš esmės, jis tiesiogiai susietas su vadovėlio turiniu ir yra pajungtas vadovėlio keturių pagrindinių temų - 1.II-as Pasaulinis karas; 2. Šaltasis karas; 3. Lenkijos Liaudies Respublika; 4. Pasaulis po 1989 metų. - žinojimo įtvirtinimui ir supratimo organizavimui. Sąsiuvinio užduotys, pratimai yra išskleisti naudojant schemą: Įdomybės – Pirmą užduotis- Antra užduotis/pratimas – Trečia užduotis/ pratimas. Vyrauja užduotys, kurios ugdo mokinio darbo su žemėlapiu įgūdžius, reikalauja mokinio lyginimo gebėjimų. Dažniausia prašoma palyginti valstybių padėtį veiksmus ypač II-ojo pasaulio karo metais, atskirų politikų veiksmus. Prašoma įvertinti, naudojant lyginimą, atskirų šalių kultūros, ekonomikos vyksmą. Aišku atskaitos taškas – Lenkija. Pagrindinis tokio darbo tikslas, kaip supratau iš užduočių, - ugdyti savarankiško mokinio darbo įgūdžius ir gebėjimą žinias paversti reikšmių ir prasmių suvokimu. Manau, kad tai labai pozityvu, nes taip istorijos žinios - įjungiamos į asmenybės vertybinių nuostatų formavimą.

Kalbant apie „lietuviškų“ reikalų padėtį šiame sąsiuvinyje, nematau galimybės priekaištams. Aišku norų, kaip ir vadovėlyje, daugiau matyti Lietuvą taip pat turiu. Ir manau, kad į juos atsižvelgti Autoriui nebūtų perdėm sudėtinga. Juolab, kad ir pats sąsiuvinis turi pavyzdžių kaip tai galima būtų daryti. Štai skyrelyje „Stalino ir Hitlerio užgrobimai“ (p.10-13) mokiniui suformuluota užduotis iš trumpai aprašytų faktų apie SSSR ir Vokietijos agresiją 1939, 1940 ir 1941 metais pažymėti žemėlapyje šalis, kur vyko tokie agresyvūs veiksmai. Vienas iš aprašymų pateiktų prie žemėlapio „Kariniai veiksmai Europoje 1940 metais“ teigia „Birželio mėnesį Raudonoji armija užėmė Baltijos respublikas: Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurios buvo prijungtos prie SSSR“. Iš esmės, kiekvienoje iš keturių aukščiau minėtų temų, galima mokiniams formuluoti užduotis, pratimus, kuriose atsirastų vietos ir Lietuvai kaip Lenkijos kaimynei.

Apibendrinant tiek šį sąsiuvinį, tiek ir vadovėlį – akivaizdu, kad Lenkijos švietimo ministerijos naujausia istorijos dėstymo vidurinėje mokykloje programa „Kelionė laike“ yra labai moderni, sakyčiau labai atvira inovacijoms istorijos mokymo turinio prasme, patogi metodinėms naujovėms. O visa tai, atveria puikią perspektyvą paieškoms, kurios būtų nukreiptos į lenkų mokinio istorinių žinių apie Lenkijos artimiausius kaimynus, tarp jų ir Lietuvą, plėtrą.

Rimantas Miknys /Lietuvos istorijos institutas/

Vilnius, 2019 m. gegužės 9 d.